

Ken je rechten

Dit werkboekje is van:

Kinderrechten,
wat kun je
ermee?

Mag jouw
moeder
meelezen
op je
telefoon?

Een foto
maken,
kan dat
zomaar?

Waarom
groenten
je goed
recht zijn.

Heb je
recht op
een
spelconsole?

Kinderrechten, wat zijn dat?

Als kind heb je het recht om veilig en gezond op te groeien. Wat is daarvoor nodig? Gezond eten en een goede opvoeding, bijvoorbeeld. Maar ook een televisie? Alles wat je écht nodig hebt, staat vastgelegd in kinderrechten. In dit werkboekje leer je er alles over!

Opdracht 1

Wat vind ik leuk?

Natuurlijk is het leuk om een gloednieuwe telefoon te hebben. En om elke dag bananenijs te krijgen. Of om zes keer per jaar met vakantie te gaan. Waar word jij nog meer blij van? Schrijf hieronder drie dingen op.

01

02

03

Opdracht 2

Wat heb ik nodig?

Er zijn ook dingen die je echt nodig hebt. Naar school gaan, bijvoorbeeld. Zodat jij de kans krijgt om je te ontwikkelen en een mooie toekomst tegemoet gaat. Ook gezond eten is nodig, anders word je ziek. En wat dacht je van een dak boven je hoofd? Kun jij nog drie dingen bedenken die je écht nodig hebt?

01

02

03

Opdracht 3

Dit is leuk, maar dit is nodig!

Er zijn dus dingen die leuk zijn, maar ook dingen die nodig zijn om gezond en veilig op te groeien. Zie jij het verschil? Kruis uit dit lijstje de dingen aan die je echt nodig hebt.

- Sneakers in jouw maat
- Een groot bed
- Chips of popcorn
- Een huis om in te wonen
- Tijd om te doen wat je wilt
- Een spelconsole
- Een paar keer per jaar met vakantie
- Je eigen mening (en die ook mogen geven)
- Je eigen godsdienst (en die zelf mogen kiezen)
- Een televisie
- Een naam, zodat de regering weet dat je bestaat
- Bescherming tegen discriminatie
- Informatie uit boeken, van televisie en internet
- Privacy
- Liefde en aandacht van je ouders
- Sporten
- Kleren
- Een bed
- Een leuke meester of juf
- Een huis met meer dan vier kamers
- Een beste vriend(in)

Kinderrechtenverdrag

Wat heb je echt nodig om veilig en gezond op te groeien? Daarover zijn afspraken gemaakt. Die noemen we het Kinderrechtenverdrag. Deze afspraken leggen vast hoe we moeten omgaan met kinderen en gelden voor iedereen onder de achttien jaar. Bijna elk land ter wereld heeft deze rechten aanvaard.

Opdracht 4

Bekijk het rechtenboekje of de kinderrechtenposter met alle kinderrechten. Vergelijk dit met jouw lijstje uit opdracht 2. Welke rechten komen terug in jouw lijstje?

01

02

03

Opdracht 5

Waarom is het belangrijk dat er rechten zijn speciaal voor kinderen?

Het Kinderrechtenverdrag

Alle kinderrechten staan in het Kinderrechtenverdrag. Bijna elk land heeft dat verdrag ondertekend. Ze beloven zich aan de kinderrechten te houden en goed voor kinderen te zorgen. Dat geldt voor regeringen, de politie, rechters, leraren, je ouders en elke volwassene, overal ter wereld!

UNICEF staat voor jouw rechten

Fijn al die beloftes, maar wie controleert of landen zich eraan houden? Dat doet bijvoorbeeld UNICEF. UNICEF komt op voor de rechten van kinderen en helpt ervoor te zorgen dat ieder kind beschermd wordt, gehoord wordt en naar een dokter kan. Jij dus ook!

Wat als het misgaat?

Helaas gaat het toch weleens mis. In ieder land zijn er kinderen die het niet goed hebben. Hun kinderrechten worden niet nageleefd. Wat kun je doen als dat jou of iemand anders overkomt? Dat lees je op pagina 16 van dit werkboekje.

**Wist
je dat...**

- Het Kinderrechtenverdrag werd aangenomen in 1989?
- 196 landen het verdrag hebben ondertekend?
- Je niets voor jouw kinderrechten hoeft te doen? Je hebt ze altijd en niemand kan ze van je afpakken.
- Alle kinderrechten even belangrijk zijn? Het ene recht is echt niet belangrijker dan het andere!
- Volwassenen ook rechten hebben? Mensenrechten heten die.
- De Verenigde Naties (VN) het Kinderrechtenverdrag hebben geschreven? De VN is een organisatie van bijna alle landen ter wereld. Samen bedenken ze oplossingen voor problemen in de wereld. UNICEF is de kinderrechtenorganisatie van de VN.

Opdracht 6

Kinderrechten, het klinkt misschien als een ver-van-mijn-bed-show. Maar wist je dat je er elke dag mee te maken hebt? Maak maar eens een strip van jouw leukste dag van de week en zet erbij welke kinderrechten je hierbij tegenkwam. Volg het stappenplan hieronder!

Een dag vol rechten

Stap voor stap een strip

Kies je leukste dag van de week.

Schrijf zes momenten van die dag onder elkaar.

Bijvoorbeeld:

- Ik stond op – ik dronk een glas sap – ik ging naar voetbal – ik gleed uit in een plas – ik ging naar het winkelcentrum met Youssef en Mila – ik stapte m'n bed in.
- Bekijk nu de kinderrechten in het rechtenboekje.
- Probeer ten minste vier momenten van jouw dag te koppelen aan een kinderrecht.
- Lukt dat niet? Kies dan andere momenten uit je dag. 'Ik gleed uit in een plas' kun je bijvoorbeeld vervangen door 'Ik stuurde Lina een sms'je'.
- Gelukt? Teken dan een stripverhaaltje van jouw zes momenten!

01

02

03

04

05

06

01

Welk kinderrecht hoort hierbij?

01

Welk kinderrecht hoort hierbij?

03

Welk kinderrecht hoort hierbij?

04

Welk kinderrecht hoort hierbij?

05

Welk kinderrecht hoort hierbij?

06

Welk kinderrecht hoort hierbij?

Mijn rechten, jouw rechten

Alle kinderen hebben dezelfde rechten. Maar niet alle kinderen vinden dezelfde rechten belangrijk. Hoe zit dat met jou? En hou jij eigenlijk wel rekening met de situatie van anderen?

Opdracht 7

Je rechten op een rijtje

Kijk eens naar de kinderrechtenposter die in de klas hangt. Je ziet daar alle afspraken (artikelen) over kinderrechten op een rijtje.

Kies 3 rechten uit die jij het belangrijkste vindt. Maak daar een top 3 van.

01

02

03

Leg eens uit waarom jij die rechten zo belangrijk vindt.

01

02

03

Schrijf 1 recht op dat jij maar onzin vindt. Leg ook uit waarom je dat vindt.

Ken je rechten

Alle kinderen hebben rechten en ook het recht om hun rechten te kennen. Welke ken je? Op deze poster vind je alle rechten die voor jou en alle andere kinderen ter wereld gelden. Deze rechten staan in het Kinderrechtenverdrag. Hierin staat wat ieder kind zou moeten hebben of kunnen doen.

1	2	3	4	5	6	7	8	
9	10	11	12	13	14	15	16	
17	18	19	20	21	22	23		
25	26	27	28	29	30	31	32	
33	34	35	36	37	38	39	40	
41	42	43-54	VERDRAG VOOR DE RECHTEN VAN HET KIND					

Kinderrechtenposter

Wil je meer weten over kinderrechten?
www.unicef.be/nl/kinderrechteneducatie

Denk je dat jouw 'onzin-recht' voor andere kinderen wél belangrijk kan zijn?
Voor welke kinderen dan?

Wanneer zou dat 'onzin-recht' voor jou belangrijk worden?
Kun je je een gebeurtenis voorstellen die daarvoor zorgt?

Kijk nog eens naar de kinderrechtenposter in de klas of blader door het rechtenboekje. Kies een recht uit en maak daar een tekening bij. Of schrijf een mooi gedicht of een pakkende zin die iets vertelt over dat recht.

Opdracht 8

De regels over rechten

Jij hebt rechten, maar je klasgenoten ook. Net als je broertje of zusje, je buurmeisje en alle andere kinderen op de wereld. Vergeet jij de rechten van anderen ook weleens? Of denk jij altijd aan de rechten van andere kinderen?

Stel je voor:

Je bent jarig en je nodigt 10 kinderen uit voor je feestje. De rest van de klas mag niet komen. Schend (overtreed) jij dan iemands recht?

Ja

Nee

Waarom denk je dat?

Stel je voor:

Tijdens het spelen pak je – voor de grap – de telefoon van jouw vriend af en bekijkt zijn foto's. Leuk grapje? Of schend je nu zijn rechten?

Leuk grapje

Schenden van recht

Stel je voor:

Jouw buurjongen spreekt Spaans. Jij verstaat dat niet, dus je vindt dat hij thuis Nederlands met zijn moeder moet praten als jij bij hem speelt. Terecht?

Wel terecht

Niet terecht

BAM!

Wat als rechten botsen?

Kinderrechten zijn er om jou te beschermen. Dat klinkt simpel, maar dat is het niet altijd. Soms botsen twee rechten ook met elkaar.

Botsende rechten voorbeeld 1

Emma (13):

“Voor ik 's avonds ga slapen, moet ik mijn telefoon inleveren bij mijn moeder. Ze wil niet dat ik te lang wakker blijf, zegt ze. Maar ik weet wel beter: ze zit gewoon stiekem mijn berichtjes te lezen. Ik ben het beu.”

Emma's moeder:

“Ja, ik geef het toe: ik kijk in Emma's telefoon. Maar dat doe ik niet omdat ik haar niet vertrouw. Ik doe het om haar te beschermen. Ik wil weten met wie ze contact heeft. En checken of ze niet gepest wordt, zoals een aantal jaar geleden.”

Welke rechten botsen hier?

Met wie ben jij het eens? Met Emma of Emma's moeder? En waarom?

Hoe kunnen Emma en haar moeder dit samen oplossen, zonder rechten te schenden?

Opdracht 9

Soms gebeuren er dingen die je graag anders zou zien. Je ouders gaan bijvoorbeeld scheiden, of je mag van de regering niet doen wat je leuk vindt (zoals werken).

Heb jij weleens zoiets meegemaakt?

Zo ja, botsten er toen ook kinderrechten? Welke?

**Botsende
rechten
voorbeeld 2**

Jack (12):

“Ik woon niet meer thuis, maar bij een pleeggezin. Mijn ouders kunnen nu even niet goed voor me zorgen. Dat snap ik wel, maar ik mis ze heel erg. Ik wil gewoon weer terug naar huis, waar ik mijn eigen kamer heb en waar mijn vrienden zijn. Waarom mag ik niet zelf bepalen waar ik woon?”

Welke rechten botsen hier?

Mag Jack uit huis worden geplaatst, ook als hij dat zelf niet wil?

Fahdi (14):

“Mijn vader heeft een winkel en ik vind het leuk om hem te helpen na schooltijd. Als ik niet in de winkel sta, train ik op het voetbalveld. Ik ben een heel goede spits. Eigenlijk heb ik niet meer zo veel tijd om huis-werk te maken of met vrienden af te spreken.

Maar ja, daar mag ik toch voor kiezen?”

Wat vind jij van Fahdi's keuze om na school alleen te voetballen of te werken?

Welke rechten botsen hier?

Wat zou de vader van Fahdi moeten doen, denk jij?

**Botsende
rechten
voorbeeld 3**

**Stel dat jij zelf mocht bepalen
welke rechten je had.
Dat zou een feest worden,
thuis en op school!
Welke rechten zou je
dan willen? En wat
zou er dan moeten
veranderen in
de klas?**

A close-up photograph of a young girl with dark hair and black-rimmed glasses. She is smiling slightly and looking directly at the camera. She is balancing several books on her head, with her hands resting on the sides of the books. She is wearing a grey sweater with small pink stars. The background is a warm, orange-toned wall.

**Als ik
de baas
zou zijn...**

Opdracht 10

Thuisrechten

De hele dag slapen. Of altijd eten wat je lekker vindt. Misschien vind je dat je daar recht op hebt. Welke rechten zou jij thuis willen invoeren? Ik vind dat ik thuis het recht heb om:

01

02

03

04

05

Schoolrechten

De hele dag tekenen in plaats van rekenen. Of elke schooldag eindigen om 13 uur. Welke rechten zou je op school willen hebben? Ik vind dat ik op school het recht heb om:

01

02

03

04

05

Goed idee? Of toch maar niet...

De rechten die je hebt opgeschreven, zouden jouw leven misschien leuker maken. Maar hoe zou het zijn als je ze echt had?

Kies 1 SCHOOLrecht dat je graag zou hebben (uit jouw lijstje).
Beantwoord nu de vragen:

A Wat zou je leraar allemaal moeten doen om jou dit recht te geven?

B Hoe zou een schooldag eruitzien als je dit recht had?

C Wat zou het voor je klasgenoten betekenen?

D Zitten er nadelen aan dit recht? Welke dan?

E Zou het een goed idee zijn om dit recht écht in te voeren?

UNICEF, het Kinderrechtenverdrag, de Verenigde Naties.
Als het goed is schrik je niet meer van deze woorden,
want je weet nu waar ze over gaan. Toch?
Test je kennis over kinderrechten met deze quiz.

Opdracht 11

Kruis het antwoord aan dat volgens jou goed is. Let op: bij sommige vragen zijn meer antwoorden mogelijk.

Benieuwd hoe je het hebt gedaan? Controleer je antwoorden met je leraar.

- Heb je minder dan vijf vragen goed? Oeps, je bent nog geen expert! Oefen nog eens met het werkboekje.
- Heb je meer dan vijf vragen goed? Gefeliciteerd, je bent een echte rechtenkenner! Je weet precies waar jij recht op hebt. Jij hebt dezelfde rechten als alle andere kinderen op de wereld.

1. Wat zijn kinderrechten?

- A. Afspraken tussen landen over hoe je met kinderen moet omgaan.
- B. Tips voor ouders over wat ze wel en niet moeten goedvinden.
- C. Rechten die kinderen zelf hebben gemaakt.
- D. Mensenrechten, speciaal voor kinderen.

2. Herken de rechten uit dit rijtje

- A. Ik heb recht op een leuke broer of zus.
- B. Ik heb recht op contact met mijn ouders.
- C. Ik heb het recht om mijn mening te geven.
- D. Ik heb recht op een nieuwe winter- en zomerjas.
- E. Ik heb het recht om mijn eigen godsdienst te kiezen.

3. Wie moeten zich aan het Kinderrechtenverdrag houden?

- A. Je ouders.
- B. Leraren.
- C. Politieagenten.
- D. De regering en iedereen die voor de regering werkt.
- E. Iedere volwassene.

4. Je hebt recht op een eigen mening. Wat wil dat zeggen?

- A. Je hebt het recht om je mening te geven (en dus te zeggen hoe je ergens over denkt).
- B. Je hebt het recht om gelijk te krijgen.
- C. Volwassenen moeten goed naar je luisteren.
- D. Jij bepaalt altijd wat er met jou gebeurt.

5. Wat is waar?

- A. Ik heb recht op een goede leraar.
- B. Ik heb recht op informatie uit boeken, internet, de tv, radio en kranten.
- C. Ik heb recht op een computer.
- D. Ik moet altijd mijn zin krijgen.

6. Welke landen zijn het eens met de kinderrechten?

- A. Alle landen in Europa.
- B. Alle arme landen.
- C. Alle landen ter wereld.
- D. Nederland en België.

7. Wat doet UNICEF?

- A. UNICEF komt op voor de rechten van alle kinderen in de wereld.
- B. UNICEF houdt in de gaten of landen zich aan de kinderrechten houden.
- C. UNICEF is de kinderrechtenorganisatie van de VN.

Herken jij de kinderrechten op deze zoekplaat?

Wat als het misgaat?

Als iedereen zich aan de kinderrechten hield, zou er voor elk kind goed worden gezorgd. Dat is helaas niet zo. In ieder land zijn er ook kinderen die het niet goed hebben. Ze worden bijvoorbeeld verwaarloosd, mishandeld of gepest. Gebeurt dat ook bij jou, of in je omgeving? Bespreek het met iemand die je vertrouwt, zoals je ouders of je leraar. Je kan ook terecht bij:

Heb je een vraag, worstel je met een

onbesliste keuze of zit je met een verhaal? Bel of schrijf volledig gratis en anoniem met Awel.

Surf naar www.awel.be of bel gratis het nummer 102. Voor kinderen en jongeren tussen 6-25 jaar.

Jongere zijn is niet altijd gemakkelijk. Er gaat

vanalles in je hoofd om. De dingen die je meemaakt, maken het niet altijd gemakkelijker. Met al je vragen en problemen kan je terecht bij JAC.

Surf naar www.caw.be/jac. Voor jongeren tussen 12-25 jaar.

Is er iets fout gelopen op school, in de sportclub, jeugdbeweging of buurt? Voel je je

slecht behandeld in de jeugdzorg, door de overheid of een officiële dienst? Heb je een klacht over je rechten? Bel de Klachtenlijn van het Kinderrechtencommissariaat. Bel gratis 0800/20808 en kijk op www.kinderrechten.be/jongeren.